

In the evening the Gre
On the Concertgebouw
full of women in furs
On the balcony of the Concertgebouw
A choir began to sing
Schubert's Elkönig

Hanneke Eggels

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – oktober 2017

De Nederlandse canon – De Nachtwacht

Hierover hield ik in 2006 een lezing aan de universiteit van Utrecht voor de Landelijke Vereniging voor Neerlandistiek. Zij publiceerde mijn *'De toekomst van de neerlandistiek'* en toen hoogleraar Frits van Oostrom de Nederlandse canon publiceerde gaf ik in NRC in 2007 een prikkelend voorzetje:

Mondiale canon voor googelende pubers.

Nu is kennelijk de tijd rijp en gaat de schooljeugd het Wilhelmus voordragen en verplicht naar het Rijksmuseum. Daar ben ik heel erg voor!

zie <http://www.eggels.com/publicaties>)

“Mijn Nachtwacht, schatbewaarder van de jeugd”

Atelier Amsterdamse stadsarchitect *Joan Melchior Van der Mey*

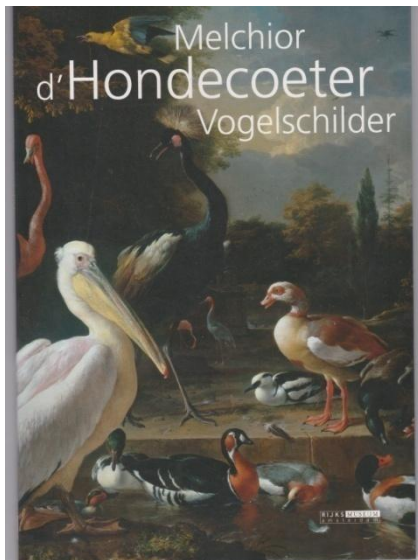
En ook mijn geboortehuis. Hoek d'Hondecoeterstraat en De Lairessestraat. *Van der Mey* wordt nu nog vooral gekend door *het Scheepvaarthuis* (1911-1928), minder door zijn grootse ontwerp *plan Zuid*. Op de andere hoek van 'De Lairesse' (1919-1920) had hij de opera met 2 theaterzalen en tentoonstellingsruimte gepland. Met het vooruitstrevende woonblok met garages (!), de eerste lift van Nederland en met tennisbanen, maar ook door de 1^e W.O. tekende hij zijn faillissement in 1937.

Van der Mey was gemakshalve door zijn Amsterdamse collega's uit het oog verloren als grondlegger van De Amsterdamse school toen hij naar Limburg verhuisde. Hij stierf daar op een gehuurde hooizolder. In zijn Amsterdamse atelier ben ik negen jaar later groot geworden. Door de dichtelijke omgeving met direct uitzicht op het Concertgebouw en het Rijksmuseum werd mijn belangstelling voor cultuur - letteren, muziek en architectuur met de paplepel ingegoten. Ik ademde het in. Fac quod in te est!

Koninklijk Concertgebouw Amsterdam

pijl wijst naar mijn geboortehuis
d'Hondecoeterstraat 2b.

In de 6^e klas van de Peetersschool in Amsterdam-Zuid gingen wij elke maand naar het Rijksmuseum. Ook 'De Nachtwacht' natuurlijk, Onze Nederlandse canon. Verplicht feestje waar je je hele leven plezier aan beleeft.. Van mijn vader (leraar Duits) die een VWO- leerling voor de Mammoetwet nog opvoedde tot een *uomo universalis*, kreeg ik een abonnement op de maandelijkse afleveringen *Openbaar Kunstbezit*. Op het Gym leerde ik latijn en op de MMS verplicht vak kunstgeschiedenis en 5 talen met lange literatuurlijsten.

Manuscripta 2013. Op dak van toren. Eng! Wiebelig! Voordracht van mijn cyclus 'Muze van Cuypers' voor het Rijksmuseum in de speeltuin van mijn jeugd.

Nu schaatsen mijn Amsterdamse kleindochters daar.

Voor mijn moeder

(op de foto rechtsmidden in het paars)

RIJKSMUSEUM

mijn Nachtwacht, schat
bewaarder van de jeugd
met je oogjes op scherp
net boven het kozijn
ieder moment uit
zicht op de kathedraal

je torens ompoortten
met een geeuw
de echo van violen
die eeuwig draalden
om mijn fietsen
daaronderdoor

een nimbus zwierde
op mijn jonge rokje
dansend waar stilte
paste vol vreugde
dromen die draaiden
om het museumplein

In: Weiden van Elske. Cour de Culture 2000. In het Russisch in MIR. Cour de Culture 2003

Het gedicht heeft een bijzondere ontstaansgeschiedenis. Op de dag van de inventie liep ik door het Stedelijk museum Roermond waar ik de piano bestudeerde van architect Pierre Cuypers aan zijn tweede vrouw Antoinette Alberdinck Thijm. Toen ik 's avonds toevallig de tv aanzette, viel ik midden in het kunstprogramma 'Beeldenstorm' waarin Henk van Os deze piano 'besprak'. Het is te mooi om waar te zijn, maar toen schreef ik binnen 1 kwartier maar na 50 jaar broeden het gedicht 'Rijksmuseum'. Ik droeg het in het Rijksmuseum voor tijdens de open dag in 2000 waar mijn boek ook gepresenteerd werd (zie foto boven) en twee maanden later ook in Roermond, waar Cuypers zijn werkplaats had, uiteraard met een lezing over Roermond-Amsterdam vice versa. Daar is nu het Cuypershuis. De piano was in bruikleen in Roermond en is weer retour Rijks.

Muze in het Cuypershuis

Penselen vlechten op het klavier
Caecilia in goudbanier
met de nimbus van een fee
Erato hecht aan haar entree

Antoinette vouwt haar kraag
en zingt met graagte in satijn
een alt-cantate voor zijn oog
dat luistert, alleen voor hem

de negende muze brengt met haar stem
de bouwer tot een groots ontwerp
Brouwers, *zijn* werk en dat van Thijm
in het Amsterdamsche ABC

In: Fee van Limburg, Cour de Culture 2011.

Project ‘Architectuur op school’ en zo

In 1986 bracht ik een pilot ‘*Architectuur op school*’. Enthousiaste architecten aan de T.U. Delft hielden een inleiding over hun werk in klassen van mijn zoon Ivo op het Stedelijk Gymnasium in Leiden. Rector Ok Roefs omarmde het. Als project bedacht toen ik werkte voor het landelijk bureau van de Vereniging voor Onderwijs, Kunst en Wetenschap in Amsterdam.

Nederlands Architectuur Instituut Rotterdam en Cuypers

Aaron Betsky, de Amerikaanse directeur van het NAI, vroeg mij voor zijn reeks Rotterdamse discussiedagen over de negentiende eeuwse architect Pierre Cuypers onder de titel ‘*Middelmatig architect, briljant organisator*’ nog een paar gedichten erbij te schrijven en voor te dragen in het NAI. Dat werd de cyclus ‘*Muze van Cuypers*’

Cuypershuis Roermond

Ter gelegenheid van de opening van het nieuwe Rijksmuseum maakte ik een poëziewandeling door Roermond langs zijn monumentale standbeeld, de Munsterkerk, zijn geboortehuis, etc., waarbij ik de cyclus ‘*Muze van Cuypers*’ voordroeg. We eindigden in zijn werkplaats: museum Het Cuypershuis, bij de piano. De afdeling PR van het Cuypershuis maakte bij deze gelegenheid een film van: “*Muze van Cuypers*” met mijn voordracht op locatie. Het staat allemaal op Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=txwEU0qqUIY>

à propos: Poëziemuseum Amsterdam

Sinds vorig jaar dragen ook 10 Nederlandse dichters uit de Nederlandse canon virtueel gedichten voor op het Museumplein, zie <http://poeziemuseum.amsterdam/>

Zoekplaatje: Waar is ‘Muze van Cuypers’?

Woont zij soms op Kasteel de Haar?

Kasteel de Haar is het grootste en meest luxueuze kasteel van Nederland. In 1891 erfde baron Etienne van Zuylen van Nijvelt het op dat moment zwaar vervallen domein De Haar, dat in de eeuwen daarvoor was verwoest door diverse stormen en oorlogen. Toen de baron in Parijs Hélène de Rothschild ontmoette en even later met haar trouwde, besloot hij tot herbouw van het familiekasteel als eerbetoon aan zijn roemrijke familie. Daarbij speelde Pierre Cuypers een voorname rol. Onder leiding van Cuypers werd het kasteel herontworpen volgens de originele contouren van het oude kasteel. De neogotische bouwstijl van Cuypers, die sterk doet denken aan de Middeleeuwen, sloot goed aan bij de wens van de baron om van het kasteel een soort familiemuseum te maken. Wie nu Kasteel de Haar bezoekt krijgt een levendig idee van de enorme rijkdom waarin de internationale jetset aan het begin van de 20ste eeuw leefde. Een bezoek brengt u terug naar de hoogtijdagen van het kasteel en de on-Nederlandse weelde van haar bewoners.

Grensoverschrijdend van Nederland naar de wereld

- Op 31 augustus jl. van 17.22-17.30 u. luisterden 160.000 mensen (jong, ambitieus en in de file) naar een gesprek over mijn auteursuitgeverij *Cour de Culture* en droeg ik het titelgedicht van
 - mijn nieuwe bundel *NICE* voor vanuit de NOS-studio in Hilversum in het programma *Nieuws & Co*. Interviewster was *Lara Rense*.
 - *NICE* nu ook als ebook te koop. ISBN 9789081524902. €11,95 Over de hele wereld. En bij je eigen boekhandel. Net als de andere titels die hier genoemd staan.
- <https://www.amazon.com/Hanneke-Eggels/e/B00JN8FFEQ>